

Alþingi, nefndasvið

Sigrún Helga Sigurjónsdóttir, ritari nefndarsviðs
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

nefndasvid@althingi.is

Umsögn um mál 111 – frvp. til laga um breytingu á íþróttalögum, nr. 64/1998

Frjálsíþróttasamband Íslands (FRÍ) vill fagna því að ákveðið sé að innleiða skilmála UNESCO sáttmálans frá 2005 um skuldbindingar um að lyfjaeftirlitsreglur WADA séu leidd í lög hér á landi.

Frjálsíþróttahreyfingin og þá sérstaklega, Alþjóðlega frjálsíþróttasambandið (IAAF eða International Association of Athletic Federations) hefur verið í fararbroddi baráttu gegn ólöglegri lyfjanotkun í íþróttum og auknum kröfum til íþróttamanna og ekki síst fræðslu.

Varðandi einstaka efnispætti frumvarpsins vill Frjálsíþróttasambandið vekja athygli á nokkrum atriðum:

- Tryggja verður á fjárlögum hvers árs að nægjanlegt fullnægjandi fjármagn verði veitt til lyfjaeftirlits til að einstakar íþróttageinar geti uppfyllt skilyrði aðildar að alþjóðlegum samböndum. Sem dæmi eru gerðar kröfur til FRÍ um að lyfjapróf séu framkvæmd á að a.m.k. einu af helstu mótum sambandsins árlega. Einnig gerir FRÍ þá kröfu að sé Íslandsmet sett, fari viðkomandi íþróttamaður í lyfjapróf, áður en met er staðfest. Þá eru gerðar kröfur til FRÍ af IAAF um að próf fari fram utan keppni, en hingað til hefur FRÍ átt í mjög góðu samstarfi við Lyfjaeftirlit ÍSÍ um þessi mál og önnur og FRÍ getað uppfyllt sínar kröfur hingað til.
- Skv. 2. mgr. 21. gr. er heimilað að semja við þar til bærán aðila um framkvæmd lyfjaprófa. Fyrirvari er full stuttur til að einhver getið undirbúið og tekið að sér framkvæmd lyfjaeftirlits og fræðslu í landinu, m.v. að lögin taki gildi 1. janúar nk. Nauðsynlegt er að aðkoma íþróttahreyfingarinnar að framkvæmd lyfjaeftirlits og fræðslu sé tryggð með öruggum hætti, þó svo að utanaðkomandi aðila verði falin framkvæmd eftirlitsins.
- Heppilegt getur verið að koma á sérstakri stofnun sem sér um lyfjaeftirlit og er ekki sett beint undir stjórn íþróttahreyfingarinnar stjórnskipulega séð, til að tryggja sjálfstæði prófana og vinnuferla. Slík stofnun yrði á ábyrgð ráðherra, en með aðild íþróttahreyfingarinnar. Víða erlendis er lyfjaeftirlit í höndum sjálfstæðra stofnana, óháðum íþróttahreyfingunni, en með aðkomu hennar samt og ríkisins. Lyfjaeftirlitsmönndum (Doping Control Officer eða DCO) á vegum slíktra stofnana er iðulega falin verkefni á vegum alþjóðlegra samtaka vegna stórmóta. Slík tækifæri eru heppileg fyrir okkar lyfjaeftirlitsmenn bæði til að skapa alþjóðleg tengsl, en einnig til að öðlast reynslu og þekkingu.

- Tryggja verður í lögunum að einstakar íþróttagreinir (sársambönd) geti uppfyllt skyldur sínar gagnvart alþjóðlegum samböndum um upplýsingar vegna brota á lyfjareglum ÍSÍ, IOC og alþjóðlegra sambanda. FRÍ er sem dæmi, skuldbundið til að tilkynna IAAF um hvert og eitt brot samstundis og að það er ljóst. Einnig, í tilfalli FRÍ a.m.k., er sambandið skuldbundið til að senda málskjöl og niðurstöður dóms til IAAF, sem getur tekið ákvörðun um lengra bann innan íþróttarinnar en dómstóll viðkomandi lands. Slíkan úrskurð er síðan að sjálfsgöðu hægt að áfrýja til CAS (Court of Arbitration in Sports).
- Mikilvægt er að lyfjaeftirlit nái einnig út fyrir hina hefðbundnu íþróttahreyfingu. Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu er talið að umtalsvert magn af ólöglegum lyfjum, skv. bannlista WADA, sé í umferð hér á landi. Þetta er sérstaklega mikilvægt þar sem margir einstaklingar innan hinnar hefðbundnu íþróttahreyfingar stunda æfingar í einkareknum líkamsræktarstöðvum og eru án eftirlits. Einnig eru skólaíþróttir undanþegnar eftirliti skv. núverandi fyrirkomulagi. Hvorugt er ásættanlegt.
- Mikilvægt er að nöfn þeirra sem hafa verið dæmdir brotlegir við lög t.d. vegna lyfjagjafar (administration), sölu eða dreifingu ólöglegra efna, skv. lista WADA, sé borin saman við iðkendalista hjá ÍSÍ og viðkomandi sársamböndum sé tilkynnt um slík brot. Hjá IAAF sem dæmi geta jafnvel þyngri refsingar verið fyrir slík brot, en vegna notkunar sjálfrar.
- Leggja verður mikla áherslu á aukna á fræðslu. Víða erlendis er komin góð reynsla á fyrirbyggjandi aðgerðir. Í Svíþjóð er t.d. dæmis stofnun sem heitir Ren idrott eða "Hrein íþrótt" og hefur það að markmiði að allt íþróttafólk og almenningur reyndar líka, sé meðvitað um skaðsemi og hættur ólöglegra lyfja. Búin hafa verið til próf fyrir íþróttafólk á vegum IDTM í Svíþjóð um þekkingaratriði bæði vegna lyfjaprófa og skaðsemi ólöglegra lyfja. Próftakendur geta síðan fengið viðurkenningu fyrir að hafa staðist prófið og eru á lista yfir þá sem lýsa sig hreina gagnvart lyfjanoktun.

Frjálsíþróttasambandið áskilur sér rétt til að koma með frekari athugasemdir á síðari stigum afgreiðslu þessa máls.

f.h. FRÍ

Jónas Egilsson,
Frjálsíþróttasamband Íslands
formaður.